PIERWSZA ŁAWKA · ZAJĘCIA I AKCJA · KLASY I–III

Mikołaj to ktoś, kto daje

Mikołajki w klasach I–III: scenariusz zajęć (45 minut) z legendą o świętym Mikołaju opowiedzianą prosto, zabawą „Mikołaj po cichu”, listem z uprzejmą prośbą i kartą „Prezent bez sklepu”, klasowa akcja „Mikołajkowe dobre uczynki” bez kupowania prezentów, quiz dla całej klasy oraz karty do druku.

Co jest w materiale

1	**Scenariusz zajęć „Mikołaj to ktoś, kto daje”** 45 minut: krąg, legenda o sakiewkach w oknie, zabawa „Mikołaj po cichu”, dobre uczynki, list z uprzejmą prośbą.	45 min
2	**Akcja „Mikołajkowe dobre uczynki” i quiz** Losowanie „tajnego pomocnika” zamiast prezentów, plan dnia, quiz dla całej klasy bez punktów.	1 dzień
3	**Karty pracy** „Kto daje, a kto bierze?”, „List z uprzejmą prośbą”, „Prezent bez sklepu” – z kluczem.	3 karty
4	**Materiały do druku** Karteczki dobrych uczynków, kartka „Twój tajny pomocnik”, plansza quizu.	3 strony

Mikołajki – co warto wiedzieć

6 grudnia to wspomnienie świętego Mikołaja. Mikołaj żył w IV wieku i był biskupem miasta Myra w Licji (dziś Demre w Turcji). Pewnych faktów o jego życiu jest niewiele – znamy go głównie z legend. Najsłynniejsza mówi, że nocą wrzucił przez okno sakiewki ze złotem ubogiemu ojcu trzech córek, tak żeby nikt nie wiedział, kto pomógł. Stąd zwyczaj prezentów „po cichu". W 1087 r. jego szczątki przewieziono do włoskiego Bari.

W Polsce prezenty 6 grudnia przynosi Mikołaj, a w Wigilię w wielu regionach – inne postacie: m.in. **Gwiazdor** (Wielkopolska, Kujawy, Kaszuby, Pomorze Zachodnie), **Aniołek** (m.in. Małopolska, Podkarpacie, Śląsk Cieszyński), **Dzieciątko** (części Śląska), a na wschodnich krańcach bywa **Dziadek Mróz**. Źródła różnią się w szczegółach – to mapa orientacyjna.

W 2026 r. 6 grudnia wypada w niedzielę. Mikołajki w szkole najlepiej zorganizować w piątek 4 grudnia albo w poniedziałek 7 grudnia. Dzień wcześniej, **5 grudnia**, przypada Międzynarodowy Dzień Wolontariusza (ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1985 r.) – dobry powód, by mówić o dawaniu, które nie wymaga sklepu.

Wskazówki dla nauczyciela

Przygotowanie

- Wydrukuj karty pracy (po jednej dla każdego dziecka), karteczki dobrych uczynków (jedna strona na cztery dzieci) i kartki „Twój tajny pomocnik" (po jednej na dziecko i kilka zapasowych). Planszę quizu wydrukuj w A3 albo pokaż na tablicy.
- Przygotuj pudełko z karteczkami z imionami dzieci do losowania tajnego pomocnika i woreczek z kilkoma monetami z papieru (do opowiadania legendy).
- Zajęcia przeprowadź kilka dni przed Mikołajkami (np. 30.11–2.12.2026), a odkrycie tajnych pomocników – w piątek 4 albo poniedziałek 7 grudnia 2026 r. (6 grudnia to niedziela).
- W klasie I list i kartę „Prezent bez sklepu" dzieci uzupełniają rysunkiem i pojedynczymi wyrazami; nauczyciel czyta polecenia głośno.
- Karty „List z uprzejmą prośbą" i „Prezent bez sklepu" dzieci wypełniają na kolejnych zajęciach tego samego dnia (ok. 20 minut).

Zasady, które chronią dzieci

- **Bez nagród, punktów i rankingów.** Nie wybieramy „najlepszego pomocnika", nie liczymy dobrych uczynków na tablicy. Doceniamy konkretnym słowem, np. „Widzę, że pomogłaś Ani zawiązać but – to był prawdziwy mikołajkowy uczynek".
- **Prawo do „pas".** W każdej rundce można nic nie mówić. Nikt nie musi czytać na głos ani pokazywać swojej pracy.
- **Rodziny są różne.** Nie pytamy, co kto dostał od Mikołaja ani co dostanie pod choinkę. Nie porównujemy prezentów. Mówimy o „bliskich osobach", nie tylko o mamie i tacie.
- **Wersja kulturowa.** Mówimy o Mikołaju jako postaci historycznej i bohaterze legend. Nie rozstrzygamy, czy „Mikołaj istnieje" – młodsze dzieci mogą w niego wierzyć, a my tego nie psujemy. Na pytanie odpowiadamy: „A ty jak myślisz? W każdym domu bywa inaczej".

- **Bez obowiązkowych zakupów.** Klasowa akcja nie wymaga kupowania prezentów. Jeśli klasa mimo to chce losować prezenty, ustal z rodzicami niski limit (np. do 15 zł) albo prezent zrobiony samodzielnie, i zadbaj, by nikt nie został bez upominku – wychowawca ma kilka zapasowych.
- **Gdy uczeń powie o krzywdzie** albo trudnej sytuacji w rodzinie, wysłuchaj go po zajęciach i postępuj według szkolnych standardów ochrony małoletnich, we współpracy z pedagogiem lub psychologiem szkolnym.

Zdjęcia i gazetka

- Fotografujemy ręce, kartki i plakaty albo ujęcia ogólne. Zdjęcia z twarzami szkoła publikuje tylko za zgodą rodziców (art. 81 prawa autorskiego).
- Uczniowie nie robią zdjęć telefonami – od 1 września 2026 r. uczniowie szkół podstawowych nie korzystają z telefonów na terenie szkoły (wyjątki określa ustawa). Zdjęcia robi nauczyciel sprzętem szkoły.

Ocenianie

- Zajęć nie oceniamy stopniami. Karty sprawdzamy razem z dziećmi – służą do rozmowy.

PIERWSZA ŁAWKA

Pytania do legendy (z przykładowymi odpowiedziami)

- Komu pomógł Mikołaj? *(biednemu tacie i jego trzem córkom)*
- Dlaczego dał prezent po cichu? *(nie chciał, żeby go chwalono; chciał, żeby rodzinie nie było przykro)*
- Jak można dziś komuś pomóc po cichu – bez pieniędzy? *(posprzątać czyjąś ławkę, pożyczyć kredkę, zaprosić do zabawy)*

Zabawa „Mikołaj po cichu”

Dzieci siedzą w kręgu z zamkniętymi oczami. Nauczyciel dotyka ramienia jednego dziecka – to „Mikołaj”. „Mikołaj” chodzi cicho za kręgiem i kładzie woreczek z papierowymi monetami za plecami wybranej osoby, po czym wraca na miejsce. Na sygnał dzieci otwierają oczy; osoba z woreczkiem zgaduje (trzy próby), kto był Mikołajem. Kto nie chce zgadywać, mówi „pas” i zostaje kolejnym Mikołajem. 3–4 rundy.

Przebieg zajęć

Czas	Faza	Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
0–5 min	Krąg i rundka	• Zaprasza do kręgu. Przypomina zasady: mówi jedna osoba, można powiedzieć „pas”. • Rozpoczyna rundkę: „Kiedy ktoś zrobił dla mnie coś miłego, poczułem / poczułam…”.	• Kończą zdanie albo mówią „pas”.
5–13 min	Legenda o sakiewkach w oknie	• Opowiada legendę, pokazując woreczek z monetami. Mówi, że to legenda – opowieść sprzed wielu lat. • Zadaje pytania do legendy (lista w scenariuszu).	• Słuchają. Odpowiadają na pytania. • Mówią, dlaczego Mikołaj chciał pomóc po cichu.
13–20 min	Zabawa „Mikołaj po cichu”	• Prowadzi 3–4 rundy zabawy. Pilnuje, by Mikołajem był za każdym razem ktoś inny.	• Bawią się; zgadują, kto był Mikołajem.
20–30 min	Kto daje, a kto bierze?	• Rozdaje kartę „Kto daje, a kto bierze?”. Czyta polecenia. Omawia zadania z dziećmi. • Na tablicy zapisuje pomysły dzieci: „Dobre uczynki bez sklepu”.	• W parach rozwiązują zadania 1–2. • Podają pomysły na dobre uczynki do listy na tablicy.
30–40 min	Tajny pomocnik – losowanie	• Wyjaśnia akcję: każdy losuje imię osoby, dla której do dnia akcji zrobi po cichu jeden dobry uczynek. Nie kupujemy prezentów. • Chodzi z pudełkiem; zaznacza na kartce, kto kogo wylosował (kto wylosuje siebie, losuje jeszcze raz).	• Losują imię i nikomu go nie zdradzają. • Wybierają uczynek z karteczek albo z tablicy i rysują go na kartce „Twój tajny pomocnik”.
40–45 min	Podsumowanie w kręgu	• Wraca do pytania: „Co można dać, jeśli nie kupujemy prezentu?”.	• Kończą zdanie: „Mogę komuś dać…” (np. uśmiech, pomoc, czas) albo mówią „pas”.

Prezent bez sklepu

Imię ..... Klasa ..... Data .....

Pamiętaj: Najlepszy prezent to taki, który pokazuje: myślę o tobie.

1 Przeczytaj zdania. Zaznacz P – prawda albo F – fałsz.

1. Prezent można zrobić samemu.	P	F
2. Prezent zawsze trzeba kupić w sklepie.	P	F
3. Pomoc w sprzątaniu też może być prezentem.	P	F
4. Drogi prezent zawsze cieszy bardziej.	P	F

2 Narysuj prezent bez sklepu, który dasz komuś bliskiemu albo komuś z klasy. Podpisz, co to jest.

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Mikołajki – scenariusz zajęć „Mikołaj to ktoś, kto daje”, akcja dobrych uczynków, quiz i karty pracy, klasy 1–3

Podgląd pokazał 5 z 16 stron. Pełna wersja: 16 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- w skrócie o święcie – kim był święty Mikołaj, kto przynosi prezenty w różnych regionach Polski, kiedy obchodzić Mikołajki w 2026 r. (6 grudnia to niedziela)
- scenariusz minuta po minucie: legenda o świętym Mikołaju opowiedziana prosto, zabawa „Mikołaj po cichu”, list z uprzejmą prośbą, karta „Prezent bez sklepu”
- akcja „tajny pomocnik” – dobre uczynki zamiast zakupów, z zasadami, które chronią dzieci (każdy dostaje, bez nagród i rankingów)
- quiz dla całej klasy, karty pracy z kluczem i strony do wycięcia.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/mikolajki-scenariusz-i-karty-pracy-klasy-1-3